

Socialutskottets betänkande 2022/23:SoU19

Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till pågående arbete. Motionsyrkandena handlar om övergripande frågor om politiken för alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS-politiken), översyn av alkohollagstiftningen m.m.

I betänkandet finns 18 reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	7
Utskottets överväganden	8
ANDTS-politiken	8
Utskottets ställningstagande	12
Alkoholfrågor	13
Utskottets ställningstagande	22
Narkotikafrågor	23
Utskottets ställningstagande	27
Tobaksfrågor	28
Utskottets ställningstagande	32
Frågor om spelberoende	33
Utskottets ställningstagande	35
Reservationer	36
1. Övergripande frågor om ANDTS-politiken, punkt 1 (S)	36
2. Övergripande frågor om ANDTS-politiken, punkt 1 (SD)	36
3. Översyn av alkohollagstiftningen m.m., punkt 3 (C)	37
4. Systembolagets detaljhandelsmonopol m.m., punkt 4 (S, V, MP)	38
5. Alkoholreklam i sociala medier, punkt 5 (S, V, MP)	38
6. Alkohollagens bestämmelser om marknadsföring av alkoholdrycker i tv-sändningar, punkt 6 (SD)	39
7. Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker, punkt 8 (SD)	39
8. Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker, punkt 8 (C)	41
9. Utvärdering av narkotikapolitiken i Sverige m.m., punkt 10 (SD)	42
10. Skademinimering inom beroendevården och förebyggande arbete, punkt 11 (V, C)	42
11. Skademinimering inom beroendevården och förebyggande arbete, punkt 11 (MP)	43
12. Försäljning av lustgas i berusningssyfte, punkt 12 (S, V, C, MP)	44
13. Övriga frågor om lustgas, punkt 13 (S, V, MP)	44
14. Tobaksförebyggande arbete, punkt 14 (S, MP)	45
15. Försäljning av tobak till minderåriga, punkt 15 (S)	45
16. Försäljning av tobak till minderåriga, punkt 15 (C)	46
17. Frågor om spelberoende, punkt 17 (SD)	46
18. Frågor om spelberoende, punkt 17 (MP)	47
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	48
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	48

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

ANDTS-politiken

1. Övergripande frågor om ANDTS-politiken

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 4 och 6 samt

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 63.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (SD)

2. Ny beroendesjukdom

Riksdagen avslår motion

2022/23:869 av Michael Rubbestad (SD).

Alkoholfrågor

3. Översyn av alkohollagstiftningen m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:71 av Ann-Sofie Lifvnhage (M),

2022/23:103 av Oliver Rosengren m.fl. (M) yrkandena 1–5,

2022/23:329 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 10,

2022/23:567 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2022/23:819 av Lars Beckman (M) yrkandena 1 och 2,

2022/23:1083 av Gustaf Göthberg m.fl. (M),

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 4,

2022/23:1536 av Bo Broman (SD) och

2022/23:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD).

Reservation 3 (C)

4. Systembolagets detaljhandelsmonopol m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:654 av Pontus Andersson (SD),

2022/23:655 av Pontus Andersson (SD),

2022/23:1930 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C),

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 64 och

2022/23:2150 av Markus Wiechel m.fl. (SD).

Reservation 4 (S, V, MP)

5. Alkoholreklam i sociala medier

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1373 av Anna Wallentheim (S) och

2022/23:1776 av Jytte Guteland m.fl. (S).

Reservation 5 (S, V, MP)

6. Alkohollagens bestämmelser om marknadsföring av alkoholdrycker i tv-sändningar

Riksdagen avslår motion

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 6 (SD)

7. Hälsovarningar på alkoholprodukter

Riksdagen avslår motion

2022/23:1771 av Jytte Guteland m.fl. (S).

8. Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:306 av Margareta Cederfelt (M),

2022/23:567 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:669 av Caroline Högström och Mikael Damsgaard (båda M) yrkandena 1 och 2,

2022/23:771 av Anna af Sillén och Ann-Sofie Lifvenhage (båda M),

2022/23:843 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 14,

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 3,

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7,

2022/23:934 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 11,

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 3,

2022/23:1065 av Camilla Brunsberg (M),

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6,

2022/23:1609 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 1–3,

2022/23:1635 av Martina Johansson (C) yrkande 2,

2022/23:1647 av Kerstin Lundgren (C),

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 18,

2022/23:1855 av Sten Bergheden (M),

2022/23:1996 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) och

2022/23:2144 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9.

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (C)

9. Statistik på alkoholområdet

Riksdagen avslår motion

2022/23:1573 av Camilla Brodin (KD).

Narkotikafrågor

10. Utvärdering av narkotikapolitiken i Sverige m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:372 av Niels Paarup-Petersen (C),

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 5 och
2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C)
yrkande 2.

Reservation 9 (SD)

11. Skademinimering inom beroendevården och förebyggande arbete

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:596 av Marlène Lund Kopparklint (M),
2022/23:647 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 2 och 3,
2022/23:733 av Anna Starbrink (L),
2022/23:754 av Nicklas Attefjord (MP) yrkande 2,
2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 44,
2022/23:1498 av Lili André (KD) och
2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C)
yrkande 1.

Reservation 10 (V, C)

Reservation 11 (MP)

12. Försäljning av lustgas i berusningssyfte

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:338 av Rickard Nordin (C) yrkandena 1 och 2,
2022/23:750 av Nicklas Attefjord och Katarina Luhr (båda MP)
yrkandena 1 och 2,
2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 46 och 47
samt
2022/23:1055 av Azadeh Rojhan (S).

Reservation 12 (S, V, C, MP)

13. Övriga frågor om lustgas

Riksdagen avslår motion

2022/23:750 av Nicklas Attefjord och Katarina Luhr (båda MP)
yrkandena 3 och 5.

Reservation 13 (S, V, MP)

Tobaksfrågor

14. Tobaksförebyggande arbete

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:254 av Angelica Lundberg (SD) yrkande 1,
2022/23:541 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda
SD) yrkandena 1 och 2,
2022/23:1548 av Patrik Björck (S),
2022/23:1604 av Catarina Deremar (C) och
2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 65.

Reservation 14 (S, MP)

15. Försäljning av tobak till minderåriga

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:254 av Angelica Lundberg (SD) yrkande 2 och

2022/23:856 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 17.

Reservation 15 (S)

Reservation 16 (C)

16. Slopat rökförbud på uteserveringar

Riksdagen avslår motion

2022/23:355 av Jonny Cato (C).

Frågor om spelberoende

17. Frågor om spelberoende

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:745 av Nicklas Attefjord (MP) yrkandena 2 och 5 samt

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9.

Reservation 17 (SD)

Reservation 18 (MP)

Stockholm den 16 mars 2023

På socialutskottets vägnar

Christian Carlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christian Carlsson (KD), Fredrik Lundh Sammeli (S), Linda Lindberg (SD), Yasmine Bladelius (S), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Jesper Skalberg Karlsson (M), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Malin Höglund (M), Anders W Jonsson (C), Johnny Svedin (SD), Ulrika Westerlund (MP), Carita Boulwén (SD), Karin Sundin (S), Thomas Ragnarsson (M), Maj Karlsson (V) och Mauricio Rojas (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Motionsyrkandena handlar om övergripande frågor om ANDTS-politiken, översyn av alkohollagstiftningen m.m.

Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Utskottets överväganden

ANDTS-politiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. övergripande frågor om ANDTS-politiken.

Jämför reservation 1 (S) och 2 (SD).

Motionerna

Övergripande frågor om ANDTS-politiken

I kommittémotion 2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 63 föreslås ett tillkännagivande om den svenska ANDTS-politiken. Motionärerna välkomnar att regeringen, i enlighet med strategin för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025, i sin budgetproposition lagt till spel i skrivningarna om det som tidigare kallats ANDT-arbete. Motionärerna anser emellertid bl.a. att ett nationellt mål för att minska dödligheten kopplat till missbruk bör införas och stort fokus bör läggas på att samordna missbruks- och beroendevården så att den enskilde får den vård han eller hon behöver.

I kommittémotion 2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över möjligheten att inrätta kunskapscenter som ska fungera som ett viktigt stöd till länsstyrelsernas ANDTS-samordnare, det nationella ANDTS-kansliet och Folkhälsomyndigheten. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör beakta de tidigare tillkännagivandena om ANDTS i den kommande ANDTS-strategin. I yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att överväga att det i nästa ANDTS-strategi bör finnas ett skadereduceringsperspektiv även för tobak liksom det gör på alkoholens område.

Ny beroendesjukdom

I motion 2022/23:869 av Michael Rubbestad (SD) föreslås ett tillkännagivande om att klassa diagnosen sex- och kärleksberoende som en beroendesjukdom.

Pågående arbete

Målet för ANDTS-politiken

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de

påverkbara hälsoklyftorna inom en generation (prop. 2017/18:249, bet. 2017/18:SoU26, rskr. 2017/18:406).

Målet för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk (prop. 2010/11:47, bet. 2010/11:SoU8, rskr. 2010/11:203).

Målet för samhällets insatser mot spelberoende är att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande (prop. 2002/03:35, bet. 2002/03:SoU7, rskr. 2002/03:145).

En förnyad strategi för politiken avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar 2021–2025.

I mars 2021 beslutade regeringen om propositionen En förnyad strategi för politiken avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar 2021–2025 (prop. 2021/22:132), den s.k. ANDTS-strategin. Propositionen innehöll bl.a. ett förslag om ett nytt övergripande mål för ANDTS-politiken. Förslaget innebar att spel om pengar skulle inkluderas i målet samt att tobaksbegreppet skulle breddas till att även omfatta andra nikotinprodukter.

Riksdagen avlog den 15 juni 2021 regeringens proposition och förslaget till ett nytt övergripande mål (bet. 2020/21:SoU25, rskr. 2020/21:375). Riksdagen framförde som sin mening att det behövs en större tydlighet när det gäller regeringens prioriteringar och uppmanade därför regeringen, i ett tillkännagivande, att återkomma med ett förslag till en reviderad och förbättrad ANDTS-strategi. I strategin ska det, enligt riksdagen, vara tydligt vilka olika insatser som måste vidareutvecklas och genomföras samt var ansvaret för insatserna ska ligga. Utöver tillkännagivandet om en reviderad strategi efterlyste riksdagen ytterligare åtgärder kopplade till strategin och tillkännagav även för regeringen att

- regeringen bör återkomma med ett förslag till nytt övergripande mål som tar hänsyn till de varierande skadeverkningar som olika tobaks- och nikotinprodukter kan orsaka
- regeringen bör ge i uppdrag åt Socialstyrelsen att klargöra de gradskillnader av ANDT-produkters skadeverkningar som är vetenskapligt påvisade
- regeringen bör ge i uppdrag åt Socialstyrelsen att genomföra kartläggningar i syfte att förbättra beroendevården
- regeringen bör utreda möjligheterna att skapa ett nationellt kompetenscentrum för ANDTS-prevention m.m.

En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025

I mars 2022 beslutade regeringen om en strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025, den s.k.

ANDTS-strategin (skr. 2021/22:213). I skrivelsen redogör regeringen för en samlad strategi för politiken om alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel om pengar (ANDTS-strategin). Syftet med strategin är enligt regeringen att ange mål och inriktning för hur samhällets insatser inom ANDTS-området ska genomföras, samordnas och följas upp under perioden 2022–2025. För att främja långsiktighet och kontinuitet bör det övergripande målet för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken respektive spelpolitiken ligga fast. Regeringen bedömde dock att innehållet i ANDT-strategin bör breddas till att även omfatta spel om pengar. Vidare bör strategin inom tobaksområdet förutom tobaksprodukter även omfatta andra nikotinprodukter, och inom narkotikaområdet bör den även innefatta narkotikaklassade läkemedel. Därtill bör arbetet med narkotikaprevention förstärkas och det brottsförebyggande och brottsbekämpande arbetet vara en integrerad del av arbetet med strategin. Det övergripande målet för narkotikapolitiken – ett narkotikafritt samhälle – bör följas av en nollvision som innebär att ingen ska dö till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar. Strategin omfattar sju delmål och prioriterade insatsområden för arbetet med dessa frågor som ska bidra till att uppnå de övergripande målen för ANDTS-politiken.

Regeringens skrivelse behandlades i socialutskottets betänkande 2021/22:SoU25 En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025. I betänkandet riktade utskottet bl.a. ett tillkännagivande till regeringen om att den skyndsamt bör genomföra de beslut som riksdagen fattade den 15 juni 2021 om ANDTS-strategin. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:422–423).

En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter

I juli 2022 tillsatte regeringen utredningen En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter (S 2022:14, dir. 2022:111). En särskild utredare ska se över vissa frågor inom alkohol- och tobaksområdet, och därtill närliggande frågor, samt analysera behovet av förändringar och förtydliganden av regelverken. Syftet med uppdraget är att säkerställa en sammanhållen och systematisk reglering inom området för att uppnå en effektiv och rättssäker tillämpning till skydd för folkhälsan, med särskilt fokus på att uppnå en hög skyddsnivå för barn och unga.

Utredaren ska med anledning av riksdagens tillkännagivande om ett nytt mål för ANDT-politiken

- analysera om en förändring av det övergripande målet för ANDT-politiken, i enlighet med riksdagens tillkännagivande, står i överensstämmelse med Sveriges åtaganden enligt Världshälsoorganisationens (WHO) ramkonvention om tobakskontroll samt med EU-rätten på tobaksområdet
- analysera vilka konsekvenser en förändring av det övergripande målet för ANDT-politiken, i enlighet med riksdagens tillkännagivande, skulle få för

folkhälsan, för barn och unga, för bruket av tobak och nikotinprodukter i befolkningen samt för det brottsbekämpande och brottsförebyggande arbetet.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2023.

Uppföljning m.m. av ANDTS-politiken

Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att under perioden 2021–2025 stödja genomförandet av ANDTS-politiken, vilket även innefattar att ansvara för en samlad verksamhetsrapportering och uppföljning inom området, liksom förvaltning och vidareutveckling av de uppföljningssystem som behövs (S2021/03343). Totalt finns ett sjuttiofem indikatorer samlade i en databas som finns på Folkhälsomyndighetens webbplats (andrupfoljning.se).

För att utveckla och skapa förutsättningar för ett stärkt främjande och förebyggande arbete och en god vård och omsorg i samband med riskbruk, skadligt bruk eller beroende av ANDTS har Socialstyrelsen fått i uppdrag att stödja genomförandet av ANDTS-politiken inom sina verksamhetsområden (S2021/03341). Under våren 2022 redovisades en plan för uppdragets genomförande där det framgår att Socialstyrelsen har genomfört och planerar flera aktiviteter relaterat till kunskapsuppbyggnad och kunskapsstyrning, samt statistik, uppföljning och analys inom ANDTS-området. Uppdraget har stärkt förutsättningarna för att nå de mål i ANDTS-strategin som rör myndighetens ansvarsområden.

Länsstyrelserna har ansvar för att samordna och utveckla det förebyggande ANDTS-arbetet i länen i enlighet med förordningen (2012:606) om samordning inom alkohol-, narkotika-, dopnings-, tobaks- och spelområdet. Länsstyrelserna har även ett tillsynsansvar i fråga om tobak och alkohol inom vilket det ingår att stödja kommunernas arbete.

Uppdrag om olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar

I mars 2022 gav regeringen Folkhälsomyndigheten, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) och Socialstyrelsen i uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar (S2022/01825 [delvis]). Kunskapen ska vila på vetenskaplig grund, bygga på aktuell kunskap från myndigheterna och presenteras på ett samlat och lättillgängligt sätt utifrån uppdragets syfte. Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och SBU ska senast den 30 juni 2023 redovisa uppdraget till Regeringskansliet.

I februari 2023 ändrade regeringen myndigheternas uppdrag enligt följande. I den gemensamma redovisning av uppdraget som myndigheterna ska lämna senast den 30 juni 2023 ska olika produkters skadeverkningar beskrivas i relation till varandra, utifrån myndigheternas sammanställning av tillgänglig kunskap som vilar på vetenskaplig grund (S2022/01825 [delvis]).

Tidigare riksdagsbehandling

Tillkännagivande om ANDTS-strategin och övriga motionsyrkanden om ANDTS-strategin

Motionsyrkanden om ANDTS-strategin behandlades i betänkande 2021/22:SoU25 En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025. I betänkandet riktade utskottet bl.a. ett tillkännagivande till regeringen om att den skyndsamt bör genomföra de beslut som riksdagen fattade den 15 juni 2021 om ANDTS-strategin (s. 24–25, 2 res. S och MP).

Övriga motionsyrkanden om ANDTS-strategin avstyrktes.

Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:422–423).

Utskottets ställningstagande

I mars 2022 beslutade regeringen om en strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025, den s.k. ANDTS-strategin (skr. 2021/22:213). I skrivelsen redogör regeringen för en samlad strategi för politiken om alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel om pengar. I samband med utskottsbehandlingen föreslog utskottet bl.a. att riksdagen skulle rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den skyndsamt bör genomföra de beslut som riksdagen fattade den 15 juni 2021 om ANDTS-strategin. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:422–423). Tillkännagivandena innebär bl.a. att regeringen bör återkomma med ett förslag till nytt övergripande mål som tar hänsyn till de varierande skadeverkningar som olika tobaks- och nikotinprodukter kan orsaka, att regeringen bör ge i uppdrag åt Socialstyrelsen att klargöra de gradskillnader av ANDT-produkters skadeverkningar som är vetenskapligt påvisade och att regeringen bör utreda möjligheterna att skapa ett nationellt kompetenscentrum för ANDTS-prevention m.m. Tillkännagivandena bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet noterar att regeringen i juli 2022 tillsatte utredningen En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter (S 2022:14, dir. 2022:111). Utredaren ska med anledning av riksdagens tillkännagivande om ett nytt mål för ANDT-politiken dels analysera om en förändring av det övergripande målet för ANDT-politiken, i enlighet med riksdagens tillkännagivande, står i överensstämmelse med Sveriges åtaganden enligt WHO:s ramkonvention om tobakskontroll samt med EU-rätten på tobaksområdet, dels analysera vilka konsekvenser en förändring av det övergripande målet för ANDT-politiken skulle få för folkhälsan, för barn och unga, för bruket av tobak och nikotinprodukter i befolkningen samt för det brottsbekämpande och brottsförebyggande arbetet. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2023. Vidare noterar utskottet att Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och SBU har fått i uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om olika

tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar (S2022/01825 [delvis]). Olika produkters skadeverkningar ska beskrivas i relation till varandra, utifrån myndigheternas sammanställning av tillgänglig kunskap som vilar på vetenskaplig grund. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2023.

Utskottet anser inte att riksdagen behöver ta några initiativ med anledning av motionerna 2022/23:921 (SD) yrkandena 1, 4 och 6 samt 2022/23:2061 (S) yrkande 63. Motionsyrkandena bör avslås.

Utskottet anser inte att riksdagen bör ta några initiativ med anledning av motion 2022/23:869 (SD). Motionen bör avslås.

Alkoholfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. översyn av alkohol-lagstiftningen, Systembolagets detaljhandelsmonopol m.m.

Jämför reservation 3 (C), 4 (S, V, MP), 5 (S, V, MP), 6 (SD), 7 (SD) och 8 (C).

Motionerna

Översyn av alkohollagstiftningen m.m.

I kommittémotion 2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att se över alkohollagstiftningen och anpassa den till dagens samhälle.

I motion 2022/23:1083 av Gustaf Göthberg m.fl. (M) föreslås ett tillkännagivande om en moderniserad alkohollag.

I motion 2022/23:567 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att slopa kravet på matservering i samband med alkoholförsäljning. Även i motionerna 2022/23:1536 av Bo Broman (SD), 2022/23:103 av Oliver Rosengren m.fl. (M) yrkande 1 och 2022/23:329 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 10 föreslås tillkännagivanden om att avskaffa kravet på mat vid alkoholsservering.

I motion 2022/23:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD) föreslås ett tillkännagivande om att utreda om starköl ska tillåtas att säljas och konsumeras vid utvalda sektioner under vissa idrottsevenemang.

I motion 2022/23:71 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att införa en utbildning som fullföljd medför ett intyg om att man får driva restaurang i hela landet.

I motion 2022/23:103 av Oliver Rosengren m.fl. (M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att se över förutsättningarna för att tillåta take away-försäljning av alkohol. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att se över förutsättningarna för att ge lagstöd för hemleverans av alkohol. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att se över förutsättningarna för att införa

självreglering av serveringstid. I yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att se över förutsättningarna för att förenkla regleringen av serveringsytor.

I motion 2022/23:819 av Lars Beckman (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att se över förutsättningarna för att krogar och restauranger i normalfallet ska kunna ha öppet till kl. 5 i alla kommuner. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att göra en översyn av den mängd alkohol som får serveras på exempelvis ett mikrobryggeri.

Systembolagets detaljhandelsmonopol m.m.

I kommittémotion 2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 64 föreslås ett tillkännagivande om att värna det svenska alkoholmonopolet.

I motion 2022/23:2150 av Markus Wiechel m.fl. (SD) föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att avskaffa Systembolagets monopol.

I motion 2022/23:654 av Pontus Andersson (SD) föreslås ett tillkännagivande om att förlänga öppettiderna på Systembolaget.

I motion 2022/23:655 av Pontus Andersson (SD) föreslås ett tillkännagivande om att Systembolaget ska öppna små systembolag.

I motion 2022/23:1930 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) föreslås ett tillkännagivande om att tillåta försäljning av öl och vin i licensierade livsmedelsbutiker.

Alkoholreklam i sociala medier

I motion 2022/23:1373 av Anna Wallentheim (S) föreslås ett tillkännagivande om att barns rätt till reklamfrihet på sociala medier måste säkras.

I motion 2022/23:1776 av Jytte Guteland m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att överväga ett förbud för alkoholreklam på sociala medier.

Alkohollagens bestämmelser om marknadsföring av alkoholhaltiga drycker i tv-sändningar

I kommittémotion 2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att överväga att begränsa otillbörlig marknadsföring av alkoholhaltiga drycker.

Hälsovarningar på alkoholprodukter

I motion 2022/23:1771 av Jytte Guteland m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att tillsätta en utredning med målsättningen att införa hälsovarningar på alkoholprodukter.

Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker

I partimotion 2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 18 föreslås ett tillkännagivande om att tillåta lokala producenter av öl, vin och andra

alkoholhaltiga drycker att sälja en mindre volym till besökare. Likalydande tillkännagivanden föreslås i kommittémotionerna 2022/23:843 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 14 och 2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6.

I kommittémotion 2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen i sitt arbete bör beakta den utredning som finns offentliggjord om gårdsförsäljning av alkohol.

Även i kommittémotionerna 2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7, 2022/23:934 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 11 och 2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 3 föreslås tillkännagivanden om att öppna för gårdsförsäljning utan vidare dröjsmål.

Motionsyrkanden om att tillåta gårdsförsäljning återfinns även i motionerna 2022/23:567 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1, 2022/23:2144 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9, 2022/23:306 av Margareta Cederfelt (M), 2022/23:669 av Caroline Högström och Mikael Damsgaard (båda M) yrkande 1, 2022/23:771 av Anna af Sillén och Ann-Sofie Lifvenhage (båda M), 2022/23:1065 av Camilla Brunsberg (M), 2022/23:1855 av Sten Bergheden (M), 2022/23:1996 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M), 2022/23:1609 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 1, 2022/23:1635 av Martina Johansson (C) yrkande 2 och 2022/23:1647 av Kerstin Lundgren (C).

I motion 2022/23:669 av Caroline Högström och Mikael Damsgaard (båda M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att tillåta gårdsförsäljning på försök i Västmanland.

I motion 2022/23:1609 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att införa gårdsförsäljning utan volymbegränsning av gårdens årliga produktion. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att införa gårdsförsäljning utan volymbegränsning för den enskilda kunden vid varje köptillfälle.

Statistik på alkoholområdet

I motion 2022/23:1573 av Camilla Brodin (KD) föreslås ett tillkännagivande om att samla ansvaret för all statistik på alkoholområdet på en statlig myndighet.

Gällande rätt

Alkohollagen

Detaljhandel

Av alkohollagen (2010:1622) följer att det för detaljhandel med spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker ska finnas ett särskilt aktiebolag bildat för ändamålet (detaljhandelsbolaget). Bolaget ska ägas av staten (5 kap. 1 § första stycket). Endast detaljhandelsbolaget får bedriva detaljhandel med spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker (5 kap. 2 §).

Detaljhandelsbolaget beslutar om försäljningsställets förläggning enligt riktlinjer i avtalet mellan staten och bolaget (5 kap. 3 §).

Marknadsföring av alkoholdrycker

Vid marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter ska särskild måttfullhet iakttas. Reklam eller andra marknadsföringsåtgärder får inte vara påträngande eller uppsökande eller uppmana till bruk av alkohol (7 kap. 1 §). Marknadsföring får inte rikta sig särskilt till eller skildra barn eller ungdomar som inte har fyllt 25 år.

Vid marknadsföring av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat till konsumenter får kommersiella annonser inte användas i tv-sändningar, beställ-tv eller ljudradiosändningar. En leverantör av en videodelningsplattform får inte tillhandahålla sådana kommersiella annonser som avses i första stycket före, under eller efter användargenererade videor eller tv-program på plattformen (7 kap. 3 §).

Servering av alkoholdrycker

Av alkohollagen följer vidare att det för servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker krävs tillstånd av den kommun där serveringsstället ligger (serveringstillstånd, 8 kap. 1 § första stycket). Serveringstillstånd kan beviljas för servering till allmänheten eller i en förening, ett företag eller ett annat slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande serveringstillstånd). Det kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd). Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Kommunen får dock om det finns särskilda skäl begränsa tillståndets giltighet till en viss tid. Serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker eller en eller flera av dessa drycker (8 kap. 2 § första–tredje styckena).

Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligen. Kommunen får ta ut en avgift för prövningen. Kommunen får även ta ut en avgift för tillsyn av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med eller servering av folköl (8 kap. 10 § första–tredje styckena).

En ansökan om stadigvarande serveringstillstånd får inte bifallas utan att Polismyndigheten har fått yttra sig (8 kap. 11 § första stycket).

Av 8 kap. 15 § framgår att stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten endast får medges om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter kl. 23 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter.

Register

Enligt 13 kap. alkohollagen ska Folkhälsomyndigheten föra ett centralt register för tillsyn, uppföljning och utvärdering av lagens tillämpning samt för framställning av statistik. Av lagen framgår dock att de uppgifter som får

behandlas i registret i stort sett är begränsade till kontaktuppgifter, förutom för sådan verksamhet som kräver serveringstillstånd.

AV-direktivet

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (AV-direktivet) gäller en s.k. sändarlandsprincip. Sändarlandsprincipen innebär att det land från vilket en sändning ursprungligen kommer är ansvarigt för att sändningen följer de nationella lagarna. Direktivet innehåller ett antal minimiregler för innehållet i sändningarna.

Pågående arbete

Alkoholpolitikens mål

Den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar (prop. 2005/06:30, bet. 2005/06:SoU12, rskr. 2005/06:157). Målet ska nås genom insatser för att minska den totala alkoholkonsumtionen och genom åtgärder mot skadligt dryckesbeteende.

Systembolaget Aktiebolag

Systembolaget Aktiebolag har ensamrätt i Sverige på att sälja alkoholhaltiga drycker i detaljhandelsledet. Syftet är att minska de alkoholrelaterade problemen genom att alkohol säljs utan att styras av vinstintresse. I bolagets samhällsuppdrag ingår att informera om alkoholens risker. Det görs på olika sätt för att nå så många som möjligt: i eget namn, i samarbete med andra och genom dotterbolaget IQ (systembolaget.se).

Alkoholreklam i sociala medier

Regeringen gav under 2016 i uppdrag åt en särskild utredare att föreslå hur framför allt barn och unga på ett bättre sätt kan skyddas från marknadsföring av alkohol via digitala medier. Utredningen om vissa alkohol- och marknadsföringsfrågor överlämnade sitt slutbetänkande Alkoholreklam i sociala medier m.m. (SOU 2017:113) till regeringen den 15 januari 2017. I betänkandet föreslås ett förbud mot kommersiella annonser i sociala medier för marknadsföring av alkohol. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter

Som nämnts ovan tillsatte regeringen i juli 2022 utredningen En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter (S 2022:14, dir. 2022:111). En särskild utredare ska se över vissa frågor inom alkohol- och tobaksområdet, och därtill närliggande frågor, samt analysera behovet av förändringar och

förtydliganden av regelverken. Syftet med uppdraget är att säkerställa en sammanhållen och systematisk reglering inom området för att uppnå en effektiv och rättssäker tillämpning till skydd för folkhälsan, med särskilt fokus på att uppnå en hög skyddsnivå för barn och unga.

Utredaren ska bl.a.

- analysera och lämna förslag på hur skyddet för barn och unga kan stärkas, bl.a. genom reglering av lustgas i berusningssyfte och frågor som berör marknadsföring av alkohol, produktkrav för tobak och nikotinprodukter, förbud mot langning av tobak och nikotinprodukter samt tobaks- och nikotinfri skoltid
- analysera konsekvenserna av en eventuell förändring av det övergripande målet för ANDT-politiken som tar hänsyn till de varierande skadeverkningar som olika tobaks- och nikotinprodukter kan orsaka, bl.a. i förhållande till Sveriges internationella åtaganden och EU-rätten
- analysera hur en effektiv och enhetlig tillsyn av alkohol, tobak och nikotinprodukter kan uppnås
- bedöma utrymmet för och behovet av lättnader i regelverket för att få serveringstillstånd samt överväga om kraven kan moderniseras, förenklas och förtydligas utan att göra avkall på skyddsintresset
- göra en översyn av regler om förmedlings- och försäljningstjänster när det gäller alkoholdrycker samt bedöma behovet av ny reglering
- lämna nödvändiga författningsförslag.

I uppdraget ingår att analysera hur den föreslagna regleringen förhåller sig till relevanta EU-regler. Det ingår inte i uppdraget att föreslå ändringar i grundlag eller att lämna förslag på skatteområdet.

När det gäller informationstexter om alkoholens skadeverkningar vid marknadsföring ska utredaren

- analysera och bedöma om några av de nuvarande informationstexterna om alkohol i marknadsföring bör tas bort, läggas till, förtydligas eller målgruppsanpassas
- analysera om det bör införas krav på att alla informationstexter används i lika stor utsträckning
- analysera om området där det krävs informationstexter bör utvidgas
- om det bedöms finnas förutsättningar för detta, lämna nödvändiga författningsförslag.

När det gäller Folkhälsomyndighetens centrala register enligt alkohollagen ska utredaren

- med utgångspunkt i Folkhälsomyndighetens författningsförslag analysera och föreslå ändringar i regleringen av det centrala registret
- bedöma om sanktioner bör införas för uteblivna statistikrapporter
- om det bedöms finnas förutsättningar för detta, lämna nödvändiga författningsförslag.

Vidare ska utredaren

- bedöma om principen om folkhälsointressets företräde i alkohollagstiftningen kan förtydligas i enlighet med lagstiftningens intentioner
- om det bedöms finnas förutsättningar för detta, lämna nödvändiga författningsförslag.

När det gäller alkohollagens serveringsregler m.m. ska utredaren

- bedöma utrymmet för och behovet av lättnader i regelverket för att få serveringstillstånd samt överväga om kraven kan moderniseras, förenklas och förtydligas utan att göra avkall på skyddsintresset
- bedöma vilka förtydliganden som behövs i alkohollagen i fråga om t.ex. överblickbar yta, servering av folköl och brandsäkerhetskontroll
- om det bedöms finnas förutsättningar för detta, lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredaren ska även se över reglerna om förmedlings- och försäljningstjänster när det gäller alkoholdrycker.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2023. Inom utredningens uppdrag ingår att adressera ett flertal tillkännagivanden som riksdagen har lämnat till regeringen inom alkohol- och tobaksområdet.

Gårdsförsäljning

I november 2020 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att utreda förutsättningarna för gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker (S 2020:15, dir. 2020:118). En förutsättning för uppdraget skulle vara att Systembolagets monopol säkras. Uppdraget byggde på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Den 8 december 2021 överlämnade utredningen betänkandet En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95) till regeringen. Utredningen föreslår bl.a. att

- gårdsförsäljning endast tillåts i anslutning till ett betalt studiebesök eller en föreläsning med anknytning till den aktuella produkten på tillverkningsstället
- mängden som får säljas till en kund vid ett köptillfälle begränsas
- enbart jästa drycker (dvs. öl, vin och andra jästa drycker) ska avses
- det ska krävas tillstånd från kommunen för att få bedriva gårdsförsäljning
- gårdsförsäljning inte får bedrivas tidigare än kl. 10 och inte pågå längre än till kl. 20
- alkohollagens generella regler om försäljning ska gälla
- regleringen i ett första steg bör gälla i sex år från ikraftträdandet.

Utredningen bedömer att förslaget inte märkbart påverkar folkhälsan. Enligt utredningens förslag skulle gårdsförsäljningen medföra en ökning av antalet arbetstillfällen i dryckesbranschen med 17–19 procent. Utredningens

bedömning är att det generellt ökade intresset för lokala och småskaliga produkter gör det troligt att gårdsförsäljningen leder till en ökad efterfrågan av lokalt och småskaligt på Systembolaget.

Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Statistik och uppföljning inom folkhälsoområdet

Enligt 9 § förordningen (2021:248) med instruktion för Folkhälsomyndigheten ska myndigheten ansvara för att framställa statistik inom folkhälsoområdet och främja tillgången till sådan statistik. Myndigheten ska även ansvara för officiell statistik enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Myndigheten ska förse regeringen med en årlig rapport om utvecklingen av folkhälsan och dess bestämningsfaktorer.

Enligt 11 § förordningen med instruktion för Folkhälsomyndigheten ska myndigheten utifrån ett folkhälsoperspektiv verka för kunskapsutveckling och kunskapsförmedling samt för nationell samordning inom alkohol-, narkotika- och dopningsområdet samt området tobak och liknande produkter.

Inom ramen för verksamheten ansvarar Folkhälsomyndigheten för Indikatorlabbet, vilket är ett webbaserat statistikverktyg där utvecklingen inom alkohol, narkotika, dopning och tobak kan följas över tid genom ett stort antal indikatorer. Källor till indikatorerna är bl.a. Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Statistiska centralbyrån, Alkoholregistret, Systembolaget och Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN). Indikatorlabbet riktar sig till statliga myndigheter, länsstyrelser, regioner, kommuner och organisationer.

Svar på skriftlig fråga

Den 1 mars 2023 besvarade socialminister Jakob Forssmed (KD) en skriftlig fråga om gårdsförsäljning av alkohol (fr. 2022/23:377). Socialministern anförde följande:

Tobias Andersson har frågat mig när regeringen avser att gå fram med ett förslag om gårdsförsäljning, och om ett sådant förslag kommer att överensstämma med den senaste utredningens förslag.

Utredningens betänkande En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95) har remissbehandlats och ett stort antal remissinstanser har svarat på remissen. Det sedvanliga arbetet med att bereda remissinstansernas synpunkter pågår. I detta arbete behöver bland annat frågans komplexitet och tänkbara konsekvenser beaktas. Regeringen ser positivt på att möjliggöra småskalig gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker under förutsättning att detaljhandelsmonopolet värnas.

Tidigare riksdagsbehandling

Tillkännagivande om gårdsförsäljning

Utskottet föreslog i betänkande 2017/18:SoU8 ett tillkännagivande till regeringen om gårdsförsäljning. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 19, 1 res. S, MP, V):

Den svenska produktionen av alkoholdrycker har utvecklats i snabb takt, och konsumenternas intresse för närproducerade alkoholdrycker i mindre upplagor är stort. Enligt utskottet bör regeringen, under förutsättning att Systembolagets detaljhandelsmonopol kan upprätthållas, verka för en lagstiftning som möjliggör gårdsförsäljning i begränsad utsträckning. Riksdagen bör ställa sig bakom det som utskottet anför och tillkänna detta för regeringen. Motionerna [...] bör bifallas. Motion [...] bör bifallas delvis.

Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2017/18:260).

Tillkännagivande om en utvärdering av alkoholpolitiken och övriga motionsyrkanden om alkoholfrågor

Utskottet föreslog i betänkande 2021/22:SoU10 Alkohol-, narkotika-, tobaks-, dopnings- och spelfrågor ett tillkännagivande till regeringen om en utvärdering av alkoholpolitiken. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 20, 1 res. S, V, L, MP):

Utskottet anser att regeringen bör genomföra en bred utvärdering av alkoholpolitiken. En bred och gedigen utvärdering behövs för att söka svar på hur effektiva politikens olika styrmedel är och hur dessa sammantaget fungerar samt i vilken utsträckning de alkoholpolitiska målen nås. Riksdagen bör ställa sig bakom det som utskottet anför och tillkänna detta för regeringen. Därmed bör riksdagen bifalla motion [...]

Motionsyrkanden om bl.a. gårdsförsäljning och statistik på alkoholområdet avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:150).

Tillkännagivande om att se över frågan om serveringstillstånd i alkohollagen

I februari 2022 biföll riksdagen en reservation med ett tillkännagivande till regeringen om att se över frågan om serveringstillstånd i alkohollagen i syfte att skapa ett enklare och mindre godtyckligt regelverk (bet. 2021/22:SoU10 res. 7, rskr. 2021/22:150). I reservationen (M, SD, C, L) anfördes följande (s. 34):

Vi anser att regeringen bör se över frågan om serveringstillstånd i alkohollagen i syfte att skapa ett enklare och mindre godtyckligt regelverk. Bland annat bör man utreda ett slopande av dagens krav för stadigvarande serveringstillstånd om att serveringsställen måste ha eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat. Lagstiftningen behöver moderniseras och anpassas till dagens samhälle och det behöver bli enklare för seriösa aktörer att få stadigvarande serveringstillstånd än vad det är i dag.

Utskottets ställningstagande

Den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar (prop. 2005/06:30, bet. 2005/06:SoU12, rskr. 2005/06:157). Målet ska nås genom insatser för att minska den totala alkoholkonsumtionen och genom åtgärder mot skadligt dryckesbeteende.

Utskottet noterar att regeringen i juli 2022 tillsatte utredningen En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter (S 2022:14, dir. 2022:111). När det gäller alkohollagens serveringsregler m.m. noterar utskottet att utredaren bl.a. ska bedöma utrymmet för och behovet av lättnader i regelverket för att få serveringstillstånd samt överväga om kraven kan moderniseras, förenklas och förtydligas utan att göra avkall på skyddsintresset. Utredaren ska även se över reglerna om förmedlings- och försäljningstjänster när det gäller alkoholdrycker. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2023. I avvaktan på utredningen anser utskottet inte att riksdagen behöver ta några initiativ med anledning av motionerna 2022/23:71 (M), 2022/23:103 (M) yrkandena 1–5, 2022/23:329 (C) yrkande 10, 2022/23:567 (SD) yrkande 2, 2022/23:819 (M) yrkandena 1 och 2, 2022/23:1083 (M), 2022/23:1124 (C) yrkande 4, 2022/23:1536 (SD) och 2022/23:2030 (SD). Motionsyrkandena bör avslås.

Eventuella förändringar i alkohollagstiftningen bör enligt utskottet vara förenliga med Systembolagets detaljhandelsmonopol. Riksdagen behöver inte ta några initiativ med anledning av motionerna 2022/23:2061 (S) yrkande 64 och 2022/23:2150 (SD). Motionsyrkandena bör avslås. Riksdagen bör inte heller ta några initiativ med anledning av motionerna 2022/23:654 (SD), 2022/23:655 (SD) och 2022/23:1930 (C). Motionsyrkandena bör avslås.

När det gäller motionerna om förbud mot alkoholreklam i sociala medier konstaterar utskottet att betänkandet Alkoholreklam i sociala medier m.m. (SOU 2017:113) bereds inom Regeringskansliet. Utskottet anser inte att riksdagen bör ta något initiativ med anledning av motionerna 2022/23:1373 (S) och 2022/23:1776 (S). Motionerna bör avslås.

Utskottet är inte heller berett att föreslå några initiativ med anledning av motion 2022/23:921 (SD) yrkande 2. Motionsyrkandet bör avslås.

Vidare noterar utskottet att det i den ovannämnda utredningen En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter (S 2022:14, dir. 2022:111) bl.a. ingår att analysera och bedöma om några av de nuvarande informationstexterna om alkohol i marknadsföring bör tas bort, läggas till, förtydligas, målgruppsanpassas eller utvidgas. Utredningen ska redovisas senast den 31 oktober 2023. Riksdagen bör inte ta några initiativ med anledning av motion 2022/23:1771 (S). Motionen bör avslås.

Betänkandet En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95) bereds inom Regeringskansliet. I avvaktan på beredningen av betänkandet anser utskottet att motionerna 2022/23:306 (M), 2022/23:567 (SD) yrkande 1, 2022/23:669 (M) yrkandena 1 och 2, 2022/23:771 (M), 2022/23:843 (C) yrkande 14, 2022/23:921 (SD) yrkande 3,

2022/23:931 (SD) yrkande 7, 2022/23:934 (SD) yrkande 11, 2022/23:937 (SD) yrkande 3, 2022/23:1065 (M), 2022/23:1124 (C) yrkande 6, 2022/23:1609 (C) yrkandena 1–3, 2022/23:1635 (C) yrkande 2, 2022/23:1647 (C), 2022/23:1672 (C) yrkande 18, 2022/23:1855 (M), 2022/23:1996 (M) och 2022/23:2144 (SD) yrkande 9 bör avslås.

Folkhälsomyndigheten har ansvar för uppföljningssystemet Indikatorlabbet där utvecklingen inom alkohol, narkotika, dopning och tobak kan följas över tid. Utskottet anser inte att det är nödvändigt för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motion 2022/23:1573 (KD) om statistik på alkoholområdet. Motionen bör avslås.

Narkotikafrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. utvärdering av narkotikapolitiken i Sverige samt skademinimering inom beroendevården och förebyggande arbete.

Jämför reservation 9 (SD), 10 (V, C), 11 (MP), 12 (S, V, C, MP) och 13 (S, V, MP).

Motionerna

Utvärdering av narkotikapolitiken i Sverige m.m.

I kommittémotion 2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att se över den svenska narkotikapolitiken med fokus på vetenskap och skademinimering.

I motion 2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att förutsättningslöst utvärdera effekterna av dagens lagstiftning.

I motion 2022/23:372 av Niels Paarup-Petersen (C) föreslås ett tillkännagivande om att följa effekter på hälsa och samhälle i samband med legalisering av cannabis i Sveriges grannländer.

Skademinimering inom beroendevården och förebyggande arbete

I kommittémotion 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 44 föreslås ett tillkännagivande om att säkerställa att beroendevården går i linje med principen om skademinimering.

I motion 2022/23:596 av Marléne Lund Kopparklint (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheter och förutsättningar att minska antalet dödsfall orsakade av narkotikaöverdoser.

I motion 2022/23:647 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att naloxon bör delas ut inom missbruksvården samt till

anhöriga. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att poliser bör ges möjlighet att bära naloxon.

I motion 2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att satsa på det förebyggande missbruksarbetet.

I motion 2022/23:1498 av Lili André (KD) föreslås ett tillkännagivande om att utreda vilka insatser som bör vidtas på nationell, regional och lokal nivå för att stärka det narkotikaförebyggande arbetet i Sverige.

I motion 2022/23:754 av Nicklas Attefjord (MP) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om skademinimering.

I motion 2022/23:733 av Anna Starbrink (L) föreslås ett tillkännagivande om att göra Stockholm till en pilotregion för s.k. brukarrum inom beroendevården.

Försäljning av lustgas i berusningssyfte

I kommittémotion 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 46 föreslås ett tillkännagivande om att införa en åldersgräns på försäljning av dikväveoxid eller s.k. lustgas.

Även i motionerna 2022/23:1055 av Azadeh Rojhan (S), 2022/23:338 av Rickard Nordin (C) yrkande 1 och 2022/23:750 av Nicklas Attefjord och Katarina Luhr (båda MP) yrkande 1 föreslås tillkännagivanden om att införa åldersgräns vid försäljning av produkter som innehåller lustgas.

I kommittémotion 2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 47 föreslås ett tillkännagivande om att förbjuda försäljning av dikväveoxid i berusningssyfte.

Även i motionerna 2022/23:338 av Rickard Nordin (C) yrkande 2 och 2022/23:750 av Nicklas Attefjord och Katarina Luhr (båda MP) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att förbjuda försäljning av lustgas i berusningssyfte.

Övriga frågor om lustgas

I motion 2022/23:750 av Nicklas Attefjord och Katarina Luhr (båda MP) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att endast den hantering av lustgas som är nödvändig och fackmannamässig ska tillåtas. I yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att förbättra kunskapsläget och stärka missbruksvården när det gäller missbruk av lustgas.

Pågående arbete

En svensk narkotikapolitik anpassad till nutidens och framtidens utmaningar

I mars 2022 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur en fortsatt restriktiv narkotikapolitik kan kombineras med ett effektivt narkotikaförebyggande arbete, en god missbruks- och beroendevård som

innehåller insatser för skademinimering samt insatser för att ingen ska dö till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar (S 2022:01, dir. 2022:24). Syftet med utredningen är att säkerställa att narkotikapolitiken är förenlig med kraven på evidensbaserad vård, beprövad erfarenhet och skademinimering samt att den utvecklas och anpassas till nutidens och framtidens utmaningar. Utredaren ska bl.a. göra följande:

- föreslå vilka insatser som bör vidtas på nationell, regional och lokal nivå för att stärka det narkotikaförebyggande arbetet i Sverige
- föreslå hur vård- och stödinsatser kan utvecklas för att skapa en god och jämlik kvalitet utifrån brukarnas och patienternas behov och erfarenheter och analysera om särskild vård- och stödverksamhet ska utformas för barn och unga
- föreslå hur samverkan kan stärkas så att vårdkedjorna håller ihop när Statens institutionsstyrelses (Sis) eller Kriminalvårdens ansvar upphör, bl.a. samverkan kring personer som återkommande döms för narkotikabrott eller blir tvångsomhändertagna enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, förkortad LVM
- föreslå åtgärder för att stärka samverkan mellan hälso- och sjukvården, Polismyndigheten och socialtjänsten för att säkerställa att personer med skadligt bruk eller beroende får adekvata insatser
- undersöka hur befintliga skadereducerande insatser, inklusive läkemedels-assisterad behandling vid opioidberoende (LARO) och sprututbytes-verksamheten, kan utvecklas och införas i större utsträckning samt bli mer jämlika, jämställda och tillgängliga i hela landet
- föreslå ett nationellt program för att minska antalet dödsfall till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar
- föreslå en modell för en ändamålsenlig uppföljning av missbruks- och beroendevården, vilken även ska inkludera uppföljning av användningen av naloxonläkemedel, samt hur uppföljningen ska utvecklas över tid.

Av direktiven framgår att en delredovisning skulle lämnas senast den 14 oktober 2022 när det gällde deluppdraget att analysera om andra yrkesgrupper än hälso- och sjukvårdspersonal, och i så fall vilka, ska kunna ge naloxon mot opioidöverdoser samt vid behov lämna författningsförslag om hur det bör regleras. Uppdraget i övrigt ska redovisas senast den 29 september 2023.

I delbetänkandet Naloxon kan rädda liv – bedömningar av nuläget och nästa steg (SOU 2022:54) analyserar Narkotikautredningen om andra yrkesgrupper än hälso- och sjukvårdspersonal ska kunna ge naloxon mot opioidöverdoser. I betänkandet bedömer utredningen att tillgången till naloxon behöver ingå som en av flera insatser i ett nationellt program för att förhindra narkotika- och läkemedelsorsakad dödlighet. Narkotikautredningen ska, i enlighet med sitt direktiv, återkomma med förslag på ett sådant nationellt program i sitt slutbetänkande som ska redovisas till regeringen senast i september 2023. Utredningen tar principiellt ställning för att det bör bli möjligt för andra än hälso- och sjukvårdspersonal att inom sina arbetsuppgifter administrera

naloxon vid en opioidförgiftning. Utredningen anför emellertid att sådana eventuella förslag bör lämnas först i samband med redovisningen av utredningens övriga uppdrag. Delbetänkandet bereds inom Regeringskansliet.

En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter

Som nämnts ovan tillsattes i juli 2022 utredningen En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter (S 2022:14, dir. 2022:111). En särskild utredare ska se över vissa frågor inom alkohol- och tobaksområdet, och därtill närliggande frågor, samt analysera behovet av förändringar och förtydliganden av regelverken. Syftet med uppdraget är att säkerställa en sammanhållen och systematisk reglering inom området för att uppnå en effektiv och rättssäker tillämpning till skydd för folkhälsan, med särskilt fokus på att uppnå en hög skyddsnivå för barn och unga.

Av direktiven framgår att utredaren bl.a. ska

- föreslå en reglering av icke-medicinsk användning av lustgas, t.ex. bestämmelser om åldersgränser, försäljning, tillsyn, marknadsföring och införsel
- analysera förutsättningarna att utforma en reglering som även kan omfatta andra flyktiga ämnen och varor som innehåller ett flyktigt ämne och som vid inandning medför eller kan medföra berusning, inklusive sådana ämnen som ännu inte har utvecklats
- om det bedöms finnas förutsättningar för detta, lämna nödvändiga författningsförslag. Utredaren ska i denna del av uppdraget överväga om det finns befintlig reglering som kan utvidgas för detta syfte

Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2023.

Uppdrag att sprida information om risker vid bruk av lustgas i berusningssyfte

I mars 2023 gav regeringen Läkemedsverket (Giftinformationscentralen), Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna i uppdrag att sprida information om lustgas och de skador som kan uppstå till följd av bruk av lustgas i berusningssyfte (S2023/00968 [delvis]).

Läkemedsverket, Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna ska senast den 1 mars 2024 lämna en gemensam redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Tidigare riksdagsbehandling

Tillkännagivande om en utvärdering av narkotikapolitiken m.m.

Utskottet föreslog i betänkande 2019/20:SoU7 Alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksfrågor ett tillkännagivande till regeringen om att den bör ta initiativ till dels en nollvision när det gäller narkotikarelaterade dödsfall,

dels en utvärdering av den nuvarande narkotikapolitiken (s. 29–30, ingen res.). Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2019/20:174).

Tillkännagivande om den kommande utvärderingen av narkotikapolitiken och motionsyrkanden om försäljning av lustgas

Utskottet föreslog i betänkande 2021/22:SoU10 Alkohol-, narkotika-, tobaks-, dopnings- och spelfrågor ett tillkännagivande till regeringen om att den i den kommande utvärderingen av narkotikapolitiken låta analysera utfallet av insatser som i ett internationellt perspektiv har vidtagits för att minska narkotikadödligheten. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 25, ingen res.):

Riksdagen riktade våren 2020 ett tillkännagivande till regeringen om dels en nollvision när det gäller narkotikarelaterade dödsfall, dels en utvärdering av den nuvarande narkotikapolitiken. Utskottet anser att regeringen i den kommande utvärderingen av narkotikapolitiken bör låta analysera utfallet av insatser som i ett internationellt perspektiv har vidtagits i syfte att minska narkotikadödligheten. Riksdagen bör ställa sig bakom det som utskottet anför och tillkännage detta för regeringen. Därmed bör riksdagen bifalla motion [...]

Motionsyrkanden om försäljning av lustgas avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:150).

Tillkännagivande om ökat tillgängliggörande av naloxon

Utskottet föreslog i betänkande 2021/22:SoU25 En förnyad strategi för politiken avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak och nikotin samt spel om pengar 2021–2025 bl.a. ett tillkännagivande till regeringen om att utan dröjsmål vidta nödvändiga åtgärder för att öka tillgängligheten av naloxon (s. 71–72, 1 res. S).

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut (rskr. 2021/22:422–423).

Utskottets ställningstagande

I mars 2022 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur en fortsatt restriktiv narkotikapolitik kan kombineras med ett effektivt narkotikaförebyggande arbete, en god missbruks- och beroendevård som innehåller insatser för skademinimering samt insatser för att ingen ska dö till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar (S 2022:01, dir. 2022:24). Syftet med utredningen är att säkerställa att narkotikapolitiken är förenlig med kraven på evidensbaserad vård, beprövad erfarenhet och skademinimering samt att den utvecklas och anpassas till nutidens och framtidens utmaningar. Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 29 september 2023. Mot denna bakgrund anser utskottet att motionerna 2022/23:372 (C), 2022/23:921 (SD) yrkande 5 och 2022/23:1927 (C) yrkande 2 bör avslås.

Den ovannämnda Narkotikautredningen ska bl.a. föreslå vilka insatser som bör vidtas på nationell, regional och lokal nivå för att stärka det narkotikaförebyggande arbetet i Sverige. Den ska även bl.a. undersöka hur befintliga skadereducerande insatser, inklusive LARO och sprututbytesverksamhet, kan utvecklas och införas i större utsträckning samt bli mer jämlika, jämställda och tillgängliga i hela landet. Utredningen ska också föreslå ett nationellt program för att minska antalet dödsfall till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar. I avvaktan på redovisningen av uppdraget bör motionerna 2022/23:596 (M), 2022/23:647 (C) yrkandena 2 och 3, 2022/23:733 (L), 2022/23:754 (MP) yrkande 2, 2022/23:894 (C) yrkande 44, 2022/23:1498 (KD) och 2022/23:1927 (C) yrkande 1 avslås.

Vidare noterar utskottet att regeringen i juli 2022 tillsatte utredningen En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter (S 2022:14, dir. 2022:111). Av direktiven framgår att utredaren bl.a. ska föreslå en reglering av icke-medicinsk användning av lustgas, t.ex. bestämmelser om åldersgränser, försäljning, tillsyn, marknadsföring och införsel. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2023. Utskottet noterar även att regeringen i mars 2023 gav Läkeemedelsverket, Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna i uppdrag att sprida information om lustgas och de skador som kan uppstå till följd av bruk av lustgas i berusningssyfte (S2023/00968 [delvis]). Mot denna bakgrund bör motionerna 2022/23:338 (C) yrkandena 1 och 2, 2022/23:750 (MP) yrkandena 1 och 2, 2022/23:894 (C) yrkandena 46 och 47 samt 2022/23:1055 (S) avslås.

Även motion 2022/23:750 (MP) yrkandena 3 och 5 bör avslås i avvaktan på redovisningen av uppdragen.

Tobaksfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. tobaksförebyggande arbete och försäljning av tobak till minderåriga.

Jämför reservation 14 (S, MP), 15 (S) och 16 (C).

Motionerna

Tobaksförebyggande arbete

I kommittémotion 2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 65 föreslås ett tillkännagivande om ett rökfritt Sverige till 2025.

I motion 2022/23:1548 av Patrik Björck (S) föreslås ett tillkännagivande om att förbjuda filtercigaretter.

I motion 2022/23:254 av Angelica Lundberg (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att successivt höja åldersgränsen för köp av cigaretter.

I motion 2022/23:541 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att utreda införandet av dold tobaksförsäljning. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att se över införandet av krav på att kunna uppvisa id vid tobakskonsumtion.

I motion 2022/23:1604 av Catarina Deremar (C) föreslås ett tillkännagivande om att förhindra bruket av nikotin och tobak.

Försäljning av tobak till minderåriga

I kommittémotion 2022/23:856 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 17 föreslås ett tillkännagivande om en översyn av straffen för försäljning av tobak till minderåriga.

I motion 2022/23:254 av Angelica Lundberg (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att göra det olagligt att köpa ut, sälja eller ge bort cigaretter till en person som är yngre än den gällande åldersgränsen.

Slopat rökförbud på uteserveringar

I motion 2022/23:355 av Jonny Cato (C) föreslås ett tillkännagivande om att slopa rökförbudet på uteserveringar.

Gällande rätt

Lagen om tobak och liknande produkter

Av 1 kap. 1 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter framgår att lagen syftar till att begränsa de hälsorisker och besvär som är förbundna med bruk av tobak och liknande produkter samt med exponering för rök från tobak och utsläpp från liknande produkter. Lagen innehåller bestämmelser om tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, örtprodukter för rökning och om användningen av andra produkter som till användningssättet motsvarar rökning men som inte innehåller tobak. Lagen innehåller även bestämmelser om nikotinfria vätskor som är avsedda att konsumeras genom elektroniska cigaretter (1 kap. 2 §).

Åldersgräns

Av 5 kap. 17 § framgår att tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare inte får säljas eller på annat sätt lämnas ut i näringsverksamhet till den som inte har fyllt 18 år. Den som lämnar ut en sådan vara eller produkt ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått den åldern. Om det finns särskild anledning att anta att varan eller produkten är avsedd att lämnas över till någon som inte har fyllt 18 år, får den inte lämnas ut. På försäljningsställen ska det finnas ett tydligt och klart synbart meddelande med information om förbudet mot att sälja eller lämna ut sådana varor eller produkter som avses i första stycket till den som inte har fyllt 18 år.

Av 18 § följer att tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare som säljs till konsumenter ska tillhandahållas på ett sådant sätt att

det går att kontrollera mottagarens ålder. Detta gäller även när försäljningen sker genom automat, distansförsäljning eller på liknande sätt.

Straffbestämmelser

Av 10 kap. 2 § framgår att den som uppsåtligt eller av oaktsamhet säljer eller lämnar ut tobaksvaror i strid med 5 kap. 17 § första eller andra stycket ska dömas för olovlig tobakshantering till böter eller fängelse i högst sex månader. Om gärningen är ringa, ska den inte medföra ansvar.

Pågående arbete

Uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar

I mars 2022 gav regeringen Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) i uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar (S2022/01825 [delvis]). Kunskapen ska vila på vetenskaplig grund, bygga på aktuell kunskap från myndigheterna och presenteras på ett samlat och lättillgängligt sätt utifrån uppdragets syfte. Uppdraget ska samordnas av Folkhälsomyndigheten. Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheterna, vid behov, inhämta kunskap och erfarenheter från övriga berörda myndigheter och aktörer.

I februari 2023 ändrade regeringen myndigheternas uppdrag enligt följande. I den gemensamma redovisning av uppdraget som myndigheterna ska lämna senast den 30 juni 2023 ska olika produkters skadeverkningar beskrivas i relation till varandra, utifrån myndigheternas sammanställning av tillgänglig kunskap som vilar på vetenskaplig grund (S2022/01825 [delvis]).

Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 30 juni 2023.

En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter

Som nämnts ovan tillsattes i juli 2022 utredningen En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter (S 2022:14, dir. 2022:111). En särskild utredare ska se över vissa frågor inom alkohol- och tobaksområdet, och därtill närliggande frågor, samt analysera behovet av förändringar och förtydliganden av regelverken. Syftet med uppdraget är att säkerställa en sammanhållen och systematisk reglering inom området för att uppnå en effektiv och rättssäker tillämpning till skydd för folkhälsan, med särskilt fokus på att uppnå en hög skyddsnivå för barn och unga.

Utredaren ska bl.a.

- analysera och lämna förslag på hur skyddet för barn och unga kan stärkas, bl.a. genom produktkrav för tobak och nikotinprodukter, förbud mot langning av tobak och nikotinprodukter samt tobaks- och nikotinfri skoltid

- analysera konsekvenserna av en eventuell förändring av det övergripande målet för ANDT-politiken som tar hänsyn till de varierande skadeverkningar som olika tobaks- och nikotinprodukter kan orsaka, bl.a. i förhållande till Sveriges internationella åtaganden och EU-rätten
- analysera hur en effektiv och enhetlig tillsyn av alkohol, tobak och nikotinprodukter kan uppnås.

Utredaren ska även analysera och ta ställning till förutsättningarna för att införa tobaks- och nikotinfri skoltid för elever.

Uppdraget ska i dessa delar redovisas till regeringen senast den 31 oktober 2023.

Ett rökfritt Sverige 2025

I samband med regeringens beslut om en förnyad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2016–2020, ställde sig regeringen bakom målet om ett rökfritt Sverige 2025, vilket innebär att färre än 5 procent av befolkningen ska röka (skr. 2015/16:86).

Rökfritt Sverige 2025 initierades av tankesmedjan Tobaksfakta med ledning av det internationella initiativet Tobacco Endgame genom vilket organisationer, kommuner, regioner och myndigheter tillsammans ska arbeta för att minska rökningen och dess skadeeffekter till nära noll.

Folkhälsomyndighetens arbete

Folkhälsomyndigheten ska samordna det nationella ANDTS-arbetet och stödja berörda aktörer (folkhälsomyndigheten.se). För ett effektivt tobaks- och nikotinförebyggande arbete behöver Folkhälsomyndigheten arbeta med

- information
- utbildning
- opinionsbildning
- målgruppsanpassad tobaks- och nikotinavvänjning
- rökfria miljöer
- skyddande och begränsande lagstiftning med syftet att kontrollera tobaksindustrin
- en aktiv prispolitik.

Utöver det ska Folkhälsomyndigheten även verka för kunskapsutveckling, kunskapsförmedling och nationell samordning samt följa upp utvecklingen och ansvara för uppföljningen inom dessa områden. Folkhälsomyndigheten tar också fram och sammanställer kunskap och material som stöder det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom tobaks- och nikotinområdet.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkande om straffen för försäljning av tobak till minderåriga

Ett motionsyrkande om en översyn av straffen för försäljning av tobak till minderåriga behandlades senast i betänkande 2021/22:SoU10 Alkohol-, narkotika-, dopnings-, tobaks- och spelfrågor. Motionsyrkandet avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:150).

Motionsyrkanden om tobaksprevention

Motionsyrkanden om tobaksprevention behandlades senast i betänkande 2021/22:SoU25 En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:422–423).

Tillkännagivande om att se över frågan om att göra det straffbart att ge eller sälja tobaks- och nikotinprodukter till personer under 18 år

Utskottet föreslog i betänkande 2021/22:SoU31 Hårdare regler för nya nikotinprodukter ett tillkännagivande om att regeringen bör se över frågan om att göra det straffbart att ge eller sälja tobaks- och nikotinprodukter till personer under 18 år. Utskottet anförde följande i betänkandet (s. 23–24, ingen res.):

Utskottet anser att regeringen bör se över frågan om att göra det straffbart för privatpersoner att överlåta eller sälja tobaks- och nikotinprodukter till personer under 18 år. Tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare får inte säljas eller på annat sätt lämnas ut i näringsverksamhet till den som inte har fyllt 18 år. Trots detta är det inte straffbart för privatpersoner att överlåta eller sälja tobaks- och nikotinprodukter till personer under 18 år. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför och tillkännager detta för regeringen. Motion [...] bör därmed bifallas.

Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:443).

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att utredningen En trygg uppväxt utan alkohol, tobak och nikotinprodukter (S 2022:14, dir. 2022:111) bl.a. ska analysera och lämna förslag på hur skyddet för barn och unga kan stärkas genom t.ex. produktkrav för tobak och nikotinprodukter samt analysera och ta ställning till förutsättningarna för att införa tobaks- och nikotinfri skoltid för elever. Uppdraget ska i dessa delar redovisas till regeringen senast den 31 oktober 2023. Motionerna 2022/23:254 (SD) yrkande 1, 2022/23:541 (SD) yrkandena 1 och 2, 2022/23:1548 (S), 2022/23:1604 (C) och 2022/23:2061 (S) yrkande 65 om tobaksförebyggande arbete bör avslås i avvaktan på resultaten av utredningen.

Utskottet riktade i juni 2022 ett tillkännagivande till regeringen om att se över frågan om att göra det straffbart att ge eller sälja tobaks- och nikotinprodukter till personer under 18 år. Utskottet ser därför positivt på att den ovannämnda utredningen ska analysera och lämna förslag på förbud mot langning av tobak och nikotinprodukter. I avvaktan på redovisningen av uppdraget bör motion 2022/23:254 (SD) yrkande 2 avslås. Utskottet är inte berett att föreslå några initiativ med anledning av motion 2022/23:856 (C) yrkande 17. Motionsyrkandet bör avslås.

Utskottet delar inte den uppfattning som framförs i motion 2022/23:355 (C) om att rökförbudet på uteserveringar bör slopas. Motionen bör därmed avslås.

Frågor om spelberoende

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om spelberoende.
Jämför reservation 17 (SD) och 18 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om att stärka det spelförebyggande arbetet, särskilt bland barn och ungdomar. I yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör kontrollera att kommuner och regioner arbetar med stödjande och spelförebyggande åtgärder.

I motion 2022/23:745 av Nicklas Attefjord (MP) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om finansiering och stöd till föreningar som jobbar med spelberoende. I yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om ideella föreningar och lokal samverkan.

Gällande rätt

Socialtjänstlagen

Av 3 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), förkortad SoL, framgår att socialnämnden bl.a. ska arbeta för att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar. Socialnämnden ska genom information till myndigheter, grupper och enskilda och genom uppsökande verksamhet sprida kunskap om skadeverkningar av missbruk och om de hjälpmöjligheter som finns. Av 5 kap. 1 § 5 framgår att socialnämnden aktivt ska arbeta för att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar bland barn och unga. Av 5 kap. 9 a § framgår att kommunen ska ingå en överenskommelse med regionen om ett samarbete i fråga om personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar.

Hälso- och sjukvårdslagen

Av 16 kap. 3 § 2 hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), förkortad HSL, framgår att regionen ska ingå en överenskommelse med kommunen om ett samarbete i fråga om bl.a. personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar.

Pågående arbete

Analys av befolkningsstudie om spel

I Folkhälsomyndighetens regleringsbrev för 2022 fick myndigheten i uppdrag att göra fördjupade analyser av Swedish Longitudinal Gambling Study (Swelogs) 2021 och det kompletterande material som samlats in om barn och föräldrar samt kommunicera resultaten till relevanta målgrupper (S2022/00613). Swelogs är en omfattande långsiktig befolkningsstudie om relationen mellan spel om pengar och hälsa. Analyserna och kommunikationerna ska särskilt beakta barnperspektivet. Folkhälsomyndigheten ska också fördjupa kunskapen om grupper som löper särskilt förhöjd risk att drabbas av spelproblem utifrån kompletterande kvalitativt material. Folkhälsomyndigheten ska även belysa konsekvenser av covid-19 och vid behov föreslå åtgärder som stärker spelförebyggande arbete utanför spelmarknaden. I mars 2023 redovisade Folkhälsomyndigheten uppdraget i rapporten Återrapportering av befolkningsstudie om spel – Folkhälsomyndighetens återrapportering av regeringsuppdrag under 2022. Redovisningen kommer att ligga till grund för eventuella utvecklingsinsatser inom området.

Insatser för att förebygga spelproblem

Av Folkhälsomyndighetens regleringsbrev för 2023 framgår att myndigheten ska göra insatser för att förebygga spelproblem (S2022/04810 [delvis]). I uppdraget ingår att utveckla och sprida det nationella kunskapsstödet om spelproblem samt verka för nationell samordning och ett effektivt och kunskapsbaserat förebyggande arbete på nationell, regional och lokal nivå för att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande. I uppdraget ingår även att integrera myndighetens nationella samordning och kunskapsstödjande arbete i fråga om spel om pengar inom ramen för övrig prevention inom alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksområdet. Folkhälsomyndigheten ska senast den 1 mars 2024 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Uppdrag till länsstyrelserna

Som stöd för regionernas och kommunernas arbete med att minska skadeverkningarna av spel om pengar har regeringen gett länsstyrelserna i uppdrag att stödja kommuner och regioner när det gäller deras utökade ansvar

för missbruk av spel om pengar enligt de ändringar i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen som trädde i kraft den 1 januari 2018 (Fi2020/02647). Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 31 mars 2023. Redovisningen kommer att ligga till grund för eventuella utvecklingsinsatser inom området.

Sedan den 1 augusti 2022 ingår spel om pengar i länsstyrelsernas uppdrag om samordning och utveckling av det förebyggande ANDT-arbetet i länen, i enlighet med förordningen (2012:606) om samordning inom alkohol-, narkotika-, dopnings-, tobaks- och spelområdet.

Stöd till ideella organisationer

I enlighet med förordningen (2015:456) om statsbidrag till organisationer som bedriver förebyggande arbete för att minska tobaksbruket eller verksamhet inriktad mot överdrivet spelande fördelar Folkhälsomyndigheten medel till ideella organisationer vars huvudsakliga verksamhet är att bedriva förebyggande arbete för att minska skadeverkningar av spel om pengar i Sverige. Folkhälsomyndigheten har beslutat att fördela 3 500 000 kronor till Spelberoendes Riksförbund och Spelberoendegruppen 2023 (folkhalso-myndigheten.se).

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om spelberoende behandlades senast i betänkande 2021/22:SoU25 En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen biföll utskottets förslag till riksdagsbeslut (rskr. 2021/22:422–423).

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar de uppdrag som Folkhälsomyndigheten har att bl.a. göra insatser för att förebygga spelproblem. Det är även positivt att länsstyrelserna har i uppdrag att stödja kommuner och regioner när det gäller deras utökade ansvar för missbruk av spel om pengar. Redovisningen av uppdraget kommer att ligga till grund för eventuella utvecklingsinsatser inom området. Vidare noterar utskottet att Folkhälsomyndigheten har beslutat att fördela medel till Spelberoendes Riksförbund och Spelberoendegruppen för 2023. Utskottet anser inte att riksdagen behöver ta några initiativ med anledning av motionerna 2022/23:745 (MP) yrkandena 2 och 5 samt 2022/23:921 (SD) yrkandena 8 och 9. Motionsyrkandena bör avslås.

Reservationer

1. Övergripande frågor om ANDTS-politiken, punkt 1 (S)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S) och Karin Sundin (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 63 och avslår motion

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 4 och 6.

Ställningstagande

Den nya regeringen har i enlighet med strategin för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025, den s.k. ANDTS-strategin, i sin budgetproposition lagt till spel i skrivningarna om det som tidigare kallats ANDT-arbete. Vi välkomnar detta. Ett nationellt mål för att minska dödligheten kopplad till missbruk bör införas och vi menar att stort fokus bör läggas på att samordna missbruks- och beroendevården så att den enskilde får den vård han eller hon behöver. Regeringen bör enligt vår mening fokusera på bl.a. dessa frågor i det kommande ANDTS-arbetet.

2. Övergripande frågor om ANDTS-politiken, punkt 1 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Johnny Svedin (SD) och Carita Boulwén (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 4 och 6 samt avslår motion

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 63.

Ställningstagande

Ett framgångsrikt ANDTS-arbete behöver vara långsiktigt och det förebyggande arbetet bör utgå från evidens. Vi anser att regeringen bör se över möjligheten att inrätta ett nationellt kompetenscentrum för att utveckla, förvalta och kvalitetssäkra framgångsrika metoder inom ANDTS-området. Vidare anser vi att regeringen bör beakta de tidigare tillkännagivandena om ANDTS i den kommande ANDTS-strategin. I nästa ANDTS-strategi bör det även finnas ett skadereduceringsperspektiv för tobak liksom det finns på alkoholens område. Regeringen bör beakta dessa frågor i nästa ANDTS-strategi.

3. Översyn av alkohollagstiftningen m.m., punkt 3 (C)

av Anders W Jonsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:103 av Oliver Rosengren m.fl. (M) yrkande 1,

2022/23:329 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 10,

2022/23:567 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 4 och

2022/23:1536 av Bo Broman (SD) samt

avslår motionerna

2022/23:71 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2022/23:103 av Oliver Rosengren m.fl. (M) yrkandena 2–5,

2022/23:819 av Lars Beckman (M) yrkandena 1 och 2,

2022/23:1083 av Gustaf Göthberg m.fl. (M) och

2022/23:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD).

Ställningstagande

Enligt vår mening bör regeringen se över alkohollagstiftningen och anpassa den till dagens samhälle. Det gäller inte minst alkohollagens krav på att serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen och tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Det är enligt min mening inte rimligt att generellt kräva ett sådant matutbud.

4. Systembolagets detaljhandelsmonopol m.m., punkt 4 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Ulrika Westerlund (MP), Karin Sundin (S) och Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 64 och avslår motionerna

2022/23:654 av Pontus Andersson (SD),

2022/23:655 av Pontus Andersson (SD),

2022/23:1930 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) och

2022/23:2150 av Markus Wiechel m.fl. (SD).

Ställningstagande

En hörnsten i den svenska alkoholpolitiken är Systembolagets försäljningsmonopol och dess folkhälsouppdrag. Enligt vår mening är t.ex. gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker inte förenligt med det svenska EU-undantaget för detaljhandelsmonopolet. Alla förslag till förändringar bör därför föregås av överläggningar med EU-kommissionen i ärendet och av en begäran om ett bindande förhandsbesked. Vi förutsätter att regeringen inte går fram med förslag som i efterhand riskerar att påverka vårt lands möjligheter att självständigt styra utvecklingen på området.

5. Alkoholreklam i sociala medier, punkt 5 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Ulrika Westerlund (MP), Karin Sundin (S) och Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:1373 av Anna Wallentheim (S) och

2022/23:1776 av Jytte Guteland m.fl. (S).

Ställningstagande

Marknadsföringen av alkohol via internet har ökat kraftigt. I betänkandet Alkoholreklam i sociala medier m.m. (SOU 2017:113) föreslogs att kommersiella annonser på sociala medier inte får användas vid marknadsföring av alkohol m.m.. Syftet med förslaget var främst att skapa ett bättre skydd för barn och unga mot marknadsföring av alkohol i sociala medier. Betänkandet bör enligt vår mening skyndsamt hanteras av regeringen. Därefter bör regeringen återkomma till riksdagen med ett lagförslag.

6. Alkohollagens bestämmelser om marknadsföring av alkoholdrycker i tv-sändningar, punkt 6 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Johnny Svedin (SD) och Carita Boulwén (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Alkoholreklam är inte tillåtet i tv eller i radio, men ändå ökar sådan reklam stadigt i Sverige. Den har blivit allt mer synlig i medier och i dag sänds flera svenska tv-kanaler från utlandet, vilket möjliggör reklam för alkoholhaltiga drycker i det svenska tv-utbudet. På så sätt kringgås den svenska lagstiftningen. Vi anser att regeringen bör överväga att se över den nuvarande lagstiftningen för att begränsa otillbörlig marknadsföring och möjligheterna att kringgå lagen, för att marknadsföra alkoholhaltiga drycker i det svenska tv-utbudet.

7. Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker, punkt 8 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Johnny Svedin (SD) och Carita Boulwén (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2022/23:306 av Margareta Cederfelt (M),
 2022/23:567 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1,
 2022/23:669 av Caroline Högström och Mikael Damsgaard (båda M) yrkande 1,
 2022/23:771 av Anna af Sillén och Ann-Sofie Lifvenhage (båda M),
 2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 3,
 2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7,
 2022/23:934 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 11,
 2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 3,
 2022/23:1065 av Camilla Brunsberg (M),
 2022/23:1609 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkande 1,
 2022/23:1635 av Martina Johansson (C) yrkande 2,
 2022/23:1647 av Kerstin Lundgren (C),
 2022/23:1855 av Sten Bergheden (M),
 2022/23:1996 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) och
 2022/23:2144 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,
 bifaller delvis motionerna
 2022/23:843 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 14,
 2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6,
 2022/23:1609 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 2 och 3 samt
 2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 18 och
 avslår motion
 2022/23:669 av Caroline Högström och Mikael Damsgaard (båda M) yrkande 2.

Ställningstagande

I Sverige etableras allt fler mikrobryggerier, whiskydestillerier, vinodlingar och liknande. Många gånger sker etableringarna på ett sätt som stimulerar till en levande landsbygd, inte minst genom att arbetstillfällena skapas och besöksnäringen stärks. Intresset för mikroproduktionen är stort och inte sällan går det att besöka dessa producenter för att se hur tillverkningen går till. Ett problem är att de inte tillåts sälja de egna produkterna på den egna anläggningen. Denna omständighet minskar deras attraktionskraft som besöksmål. Det gäller inte minst utländska besökare som saknar kännedom om eller förståelse för det svenska alkoholmonopolet. Systembolagets detaljhandelsmonopol bör kvarstå, med undantag för s.k. gårdsförsäljning. Vi anser att regeringen ska återkomma med ett förslag till ny alkohollagstiftning där gårdsförsäljning tillåts i enlighet med utredningens förslag (SOU 2021:95).

8. Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker, punkt 8 (C)

av Anders W Jonsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:843 av Daniel Bäckström m.fl. (C) yrkande 14,

2022/23:1609 av Stina Larsson m.fl. (C) yrkandena 1–3 och

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 18,

bifaller delvis motionerna

2022/23:306 av Margareta Cederfelt (M),

2022/23:567 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1,

2022/23:669 av Caroline Högström och Mikael Damsgaard (båda M) yrkande 1,

2022/23:771 av Anna af Sillén och Ann-Sofie Lifvenhage (båda M),

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 3,

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7,

2022/23:934 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 11,

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 3,

2022/23:1065 av Camilla Brunsberg (M),

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 6,

2022/23:1635 av Martina Johansson (C) yrkande 2,

2022/23:1647 av Kerstin Lundgren (C),

2022/23:1855 av Sten Bergheden (M),

2022/23:1996 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M) och

2022/23:2144 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9 och

avslår motion

2022/23:669 av Caroline Högström och Mikael Damsgaard (båda M) yrkande 2.

Ställningstagande

I december 2021 presenterades utredningen En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95). Den visar att gårdsförsäljning inte äventyrar folkhälsan, att det är förenligt med EU-lagstiftning och att Systembolagets monopol inte hotas. Gårdsförsäljning är ett sätt att stärka besöksnäringen och måltidsturism i hela landet. Det är också ett sätt att utveckla Sverige som mat- och dryckesproducerande land.

Utredningen föreslår att ett villkor för gårdsförsäljning ska vara att det finns en volymbegränsning av den årliga produktionen på gården. Detta utesluter många gårdar, och därför bör det inte finnas en sådan begränsning.

Utredningen sätter också ett volymtak för vad varje kund får inhandla vid det enskilda köptillfället. Detta är enligt min mening alltför lågt och kan med enkla medel kringgås. Därför bör det inte finnas något sådant tak.

Regeringen bör återkomma med ett förslag så att gårdsförsäljning kan införas i Sverige.

9. Utvärdering av narkotikapolitiken i Sverige m.m., punkt 10 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Johnny Svedin (SD) och Carita Boulwén (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 5 och avslår motionerna

2022/23:372 av Niels Paarup-Petersen (C) och

2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C) yrkande 2.

Ställningstagande

Enligt vår mening behöver beroendevården kartläggas och man behöver på ett övergripande plan utreda hur den nuvarande narkotikasituationen ser ut i Sverige. En genomtänkt och tydlig strategi mot den alltmer ökande användningen av narkotika behövs.

Regeringen bör göra en grundläggande översyn av såväl tidigare som numera förd narkotikapolitik. Framtidens narkotikapolitik ska baseras på den senaste forskningen med ett fokus på skademinimering, snarare än på politiska nycker. På så sätt skapar vi en konkret och effektiv lagstiftning som i förlängningen räddar liv.

10. Skademinimering inom beroendevården och förebyggande arbete, punkt 11 (V, C)

av Anders W Jonsson (C) och Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 44 och avslår motionerna

2022/23:596 av Marléne Lund Kopparklint (M),

2022/23:647 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 2 och 3,

2022/23:733 av Anna Starbrink (L),

2022/23:754 av Nicklas Attefjord (MP) yrkande 2,

2022/23:1498 av Lili André (KD) och

2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C) yrkande 1.

Ställningstagande

Enligt min mening bör sjukvården i större utsträckning kunna använda sig av läkemedelsbehandling för personer med missbruksproblem. Tillgången till vård och behandling och insatser för skademinimering måste öka. Enligt min mening bör regeringen säkerställa att beroendevården går i linje med principen om skademinimering.

11. Skademinimering inom beroendevården och förebyggande arbete, punkt 11 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:754 av Nicklas Attefjord (MP) yrkande 2 och avslår motionerna

2022/23:596 av Marléne Lund Kopparklint (M),

2022/23:647 av Niels Paarup-Petersen (C) yrkandena 2 och 3,

2022/23:733 av Anna Starbrink (L),

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 44,

2022/23:1498 av Lili André (KD) och

2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C) yrkande 1.

Ställningstagande

Enligt min mening bör de skademinimerande insatserna förstärkas inom beroendevården. Till exempel bör sprututbyte och läkemedelsassisterad

behandling göras mer tillgänglig. En annan lågtröskelverksamhet som prövats med stor framgång i andra länder är injektionsrum och mobila lågtröskelmottagningar. Regeringen bör se över hur dessa insatser kan förstärkas.

12. Försäljning av lustgas i berusningssyfte, punkt 12 (S, V, C, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Anders W Jonsson (C), Ulrika Westerlund (MP), Karin Sundin (S) och Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:338 av Rickard Nordin (C) yrkandena 1 och 2,

2022/23:750 av Nicklas Attefjord och Katarina Luhr (båda MP) yrkandena 1 och 2,

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 46 och 47 samt

2022/23:1055 av Azadeh Rojhan (S).

Ställningstagande

Andra länder har förbjudit försäljning av lustgas i berusningssyfte. Det har dessutom införts åldersgränser för att minska bruket. Det är en väg som även Sverige bör gå. Regeringen bör skyndsamt agera för att införa en åldersgräns på försäljning av lustgas samt helt förbjuda försäljning i berusningssyfte.

13. Övriga frågor om lustgas, punkt 13 (S, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Ulrika Westerlund (MP), Karin Sundin (S) och Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:750 av Nicklas Attefjord och Katarina Luhr (båda MP) yrkandena 3 och 5.

Ställningstagande

Enligt vår mening bör allt användande av lustgas regleras i Sverige så att endast de användningsområden som är nödvändiga inom exempelvis sjukvård och industri tillåts. Vidare anser vi att kunskapsläget kring missbruk av lustgas behöver stärkas och att personer som har fastnat i missbruk av lustgas ska erbjudas evidensbaserad och tillgänglig missbruksvård. Regeringen bör återkomma med förslag när det gäller dessa frågor.

14. Tobaksförebyggande arbete, punkt 14 (S, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S), Ulrika Westerlund (MP) och Karin Sundin (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 65 och avslår motionerna

2022/23:254 av Angelica Lundberg (SD) yrkande 1,

2022/23:541 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkandena 1 och 2,

2022/23:1548 av Patrik Björck (S) och

2022/23:1604 av Catarina Deremar (C).

Ställningstagande

Den tidigare socialdemokratiskt ledda regeringen formulerade målet om ett rökfritt Sverige till 2025. I det arbetet är det förebyggande arbete som utförs av kommuner, regioner och länsstyrelser av yttersta vikt, liksom det arbete som utförs av ideella organisationer. Enligt vår mening måste regeringen fortsätta detta arbete – med särskilt fokus på barn och ungdomar.

15. Försäljning av tobak till minderåriga, punkt 15 (S)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Yasmine Bladelius (S), Anna Vikström (S), Gustaf Lantz (S) och Karin Sundin (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:254 av Angelica Lundberg (SD) yrkande 2 och
2022/23:856 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 17.

Ställningstagande

Det är viktigt att säkerställa att tobaksprodukter inte säljs till minderåriga. I detta kan bl.a. ingå att skärpa straffen mot dem som säljer tobak åt minderåriga. Vi anser därför att regeringen bör se över straffen för försäljning av tobak till minderåriga.

Regeringen bör även överväga att göra det olagligt att köpa ut, sälja eller ge bort cigaretter åt någon som är minderårig, likt de lagar som i dag finns i fråga om alkohol.

16. Försäljning av tobak till minderåriga, punkt 15 (C)

av Anders W Jonsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:856 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 17 och
avslår motion
2022/23:254 av Angelica Lundberg (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Det är viktigt att säkerställa att tobaksprodukter inte säljs till minderåriga. I detta kan bl.a. ingå att skärpa straffen mot dem som säljer tobak åt minderåriga. Vi anser därför att regeringen bör se över straffen för försäljning av tobak till minderåriga.

17. Frågor om spelberoende, punkt 17 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Johnny Svedin (SD) och Carita Boulwén (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9 samt
avslår motion
2022/23:745 av Nicklas Attefjord (MP) yrkandena 2 och 5.

Ställningstagande

Åtgärder från samhällets sida kan påverka spelande och spelproblem. Kommuner har ett ansvar utifrån socialtjänstlagen att förebygga spelproblem. Trots att det vidtagits en del åtgärder den senaste tiden behöver det spel-förebyggande arbetet prioriteras, särskilt bland barn och ungdomar. En vetenskapligt genomförd riskbedömning av skadeverkningarna av ett spelberoende skulle vara värdefulla kunskaper vid reglering av lagstiftning. Samtidigt bör regeringen se över möjligheten att kontrollera att kommuner och regioner på allvar infört och fortsätter att driva arbetet med stödjande och spelförebyggande åtgärder i enlighet med gällande lagstiftning.

18. Frågor om spelberoende, punkt 17 (MP)

av Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:745 av Nicklas Attefjord (MP) yrkandena 2 och 5 samt
avslår motion
2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9.

Ställningstagande

Spelberoende är en beroendesjukdom som omfattar många, både individen med beroende och anhöriga. För att stödja patientgrupper och förebygga återfall behöver man jobba långsiktigt och därför är det av stor vikt att ge föreningar som jobbar med spelberoende stabila förutsättningar. Regeringen bör därför överväga om mer medel ska avsättas till ideella verksamheter som arbetar med att ta hand om de människor som far illa av spelande, både anhöriga och spelare.

Vidare anser jag att lokal samverkan mellan bl.a. skuldrådgivning, vård, socialtjänst och ideella föreningar behöver öka. För att upptäcka fler med spelberoende borde frågor ställas inom primärvården för att fånga upp riskindivider, på samma sätt som i dag sker när det gäller rökning och alkohol. Regeringen bör se över hur detta kan genomföras.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:71 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa en utbildning som fullföljd medför ett intyg att driva restaurang i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:103 av Oliver Rosengren m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för slopat krav på matservering för att kunna beviljas stadigvarande serveringstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att tillåta take away-försäljning av alkohol och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att ge lagstöd för hemleverans av alkohol och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna att införa självreglering av serveringstid och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att förenkla regleringen av serveringsytor och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:254 av Angelica Lundberg (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att successivt höja åldersgränsen för inköp av cigaretter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det olagligt att köpa ut, sälja eller ge bort cigaretter till en person som är yngre än den gällande åldersgränsen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:306 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta gårdsförsäljning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:329 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kravet på mat vid alkoholservering och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:338 av Rickard Nordin (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en åldersgräns vid försäljning av dikväveoxid och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda försäljning av dikväveoxid i berusningssyfte och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:355 av Jonny Cato (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa rökförbud på uteserveringar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:372 av Niels Paarup-Petersen (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa effekter på hälsa och samhälle i samband med legalisering av cannabis i Sveriges grannländer och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:541 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av dold tobaksförsäljning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över införandet av krav på att kunna uppvisa id vid tobakskonsumtion och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:567 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över införandet av gårdsförsäljning av lokalt producerad alkohol och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa kravet på matsservering i samband med alkoholförsäljning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:596 av Marlène Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheter och förutsättningar att minska antalet dödsfall orsakade av narkotikaöverdoser och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:647 av Niels Paarup-Petersen (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att naloxon bör delas ut inom missbruksvården samt till anhöriga och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att poliser bör ges möjlighet att bära naloxon och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:654 av Pontus Andersson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förlänga öppetiderna på Systembolaget och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:655 av Pontus Andersson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Systembolaget ska öppna små systembolag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:669 av Caroline Högström och Mikael Damsgaard (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta gårdsförsäljning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta gårdsförsäljning på försök i Västmanland och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:733 av Anna Starbrink (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra Stockholm till en pilotregion för s.k. brukarrum inom beroendevården och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:745 av Nicklas Attefjord (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om finansiering och stöd till föreningar som jobbar med spelberoende, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ideella föreningar och lokal samverkan och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:750 av Nicklas Attefjord och Katarina Luhr (båda MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en åldersgräns för försäljning av lustgas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda försäljning av lustgas i berusningssyfte och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att endast den hantering av lustgas som är nödvändig och fackmannamässig ska tillåtas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra kunskapsläget och stärka missbruksvården vad gäller missbruk av lustgas och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:754 av Nicklas Attefjord (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skademinimering och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:771 av Anna af Sillén och Ann-Sofie Lifvenhage (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:819 av Lars Beckman (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att krogar och restauranger i normalfallet ska kunna ha öppet till kl. 5 i alla kommuner och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av den mängd alkohol som får serveras på exempelvis ett mikrobryggeri och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:843 av Daniel Bäckström m.fl. (C):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta lokala producenter av öl, vin och andra alkoholhaltiga drycker att sälja en mindre volym till besökare och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:856 av Anders W Jonsson m.fl. (C):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av straffen för försäljning av tobak till minderåriga och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:869 av Michael Rubbestad (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klassa diagnosen sex- och kärleksberoende som en beroendesjukdom och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:894 av Christofer Bergenblock m.fl. (C):

44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att beroendevården går i linje med principen om skademinimering, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en åldersgräns på försäljning av dikväveoxid eller s.k. lustgas och tillkännager detta för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda försäljning av dikväveoxid i berusningssyfte och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att inrätta kunskapscenter som ska fungera som ett viktigt stöd till länsstyrelsernas ANDTS-samordnare, det nationella ANDTS-kansliet och Folkhälsomyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att begränsa otillbörlig marknadsföring av alkoholhaltiga drycker och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta den utredning som finns offentliggjord kring gårdsförsäljning av alkohol och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta de tidigare tillkännagivandena kring ANDTS i den kommande ANDTS-strategin och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över den svenska narkotikapolitiken med fokus på vetenskap och skademinimering och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att det i nästa ANDTS-strategi bör finnas ett skadereduceringsperspektiv även för tobak liksom det gör på alkoholens område och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det spelförebyggande arbetet, särskilt bland barn och ungdomar, och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör kontrollera att kommuner och regioner arbetar med stödjande och spelförebyggande åtgärder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:931 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta gårdsförsäljning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:934 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öppna för gårdsförsäljning utan vidare dröjsmål och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:937 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öppna för gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1055 av Azadeh Rojhan (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa åldersgräns vid försäljning av produkter som innehåller lustgas och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1065 av Camilla Brunsberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta gårdsförsäljning av alkoholdrycker och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1083 av Gustaf Göthberg m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en moderniserad alkohollag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1124 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över alkohollagstiftningen och anpassa den till dagens samhälle och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta lokala producenter av öl, vin och andra alkoholhaltiga drycker att sälja en mindre volym till besökare och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1373 av Anna Wallentheim (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barns rätt till reklamfrihet på sociala medier måste säkras och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1498 av Lili André (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda vilka insatser som bör vidtas på nationell, regional och lokal nivå för att stärka det narkotikaförebyggande arbetet i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1536 av Bo Broman (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett avskaffande av kravet på matservering för alkoholtillstånd och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1548 av Patrik Björck (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda filtercigaretter och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1573 av Camilla Brodin (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samla ansvaret för all statistik på alkoholområdet på en statlig myndighet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1604 av Catarina Deremar (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förhindra bruket av nikotin och tobak och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1609 av Stina Larsson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa gårdsförsäljning av öl, vin och cider och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa gårdsförsäljning utan volymbegränsning av gårdens årliga produktion och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa gårdsförsäljning utan volymbegränsning för den enskilda kunden vid varje köptillfälle och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1635 av Martina Johansson (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla varor som produceras på en gård ska få säljas på gården, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1647 av Kerstin Lundgren (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast öppna för gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1672 av Annie Lööf m.fl. (C):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta lokala producenter av öl, vin och andra alkoholhaltiga drycker att sälja en mindre volym till besökare och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1771 av Jytte Guteland m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att tillsätta en utredning med målsättningen att införa hälsovarningar på alkoholprodukter och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1776 av Jytte Guteland m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett förbud för alkoholreklam på sociala medier och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1855 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta gårdsförsäljning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1927 av Niels Paarup-Petersen och Alireza Akhondi (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa på det förebyggande missbruksarbetet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förutsättningslöst utvärdera effekterna av dagens lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1930 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta försäljning av öl och vin i licensierade livsmedelsbutiker och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1996 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta gårdsförsäljning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2030 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda huruvida starköl ska tillåtas att säljas och konsumeras vid utvalda sektioner under vissa idrottseven och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2061 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

63. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den svenska ANDTS-politiken och tillkännager detta för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna det svenska alkoholmonopolet och tillkännager detta för regeringen.
65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett rökfritt Sverige till 2025 och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2144 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att snarast tillåta gårdsförsäljning av alkohol och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2150 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att avskaffa Systembolagets monopol och tillkännager detta för regeringen.